

Л. В. Подольська, Л. М. Юр'єва

ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ РОЗЛАДІВ АДАПТАЦІЇ

L. V. Podolska, L. M. Yuryeva

FEATURES OF THE PERSONALITY OF FOREIGN STUDENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION AT DIFFERENT STAGES OF EDUCATION AND THEIR INFLUENCE ON THE FORMATION OF ADJUSTMENT

Ключові слова: іноземні здобувачі, особистість, розлади адаптації, психометрія

Key words: foreign students, personality, adjustment disorders, psychometrics

Ця стаття присвячена особливостям особистості іноземних здобувачів вищої медичної освіти на різних етапах навчання. Дослідження проведено протягом 2019—2020 рр. В ньому взяли участь 154 іноземні здобувачі, що навчались на базі Дніпровського державного медичного університету. Залежно від етапу навчання вони були поділені на дві групи: іноземні слухачі підготовчого відділення (група 1) та іноземні здобувачі 1, 2 курсів (група 2). У роботі використовували методіку напівструктурованого клінічного інтерв'ю зі спеціально розробленою нами анкетною та методіку «Акцентуації характеру та темпераменту особистості» Леонгарда — Шмішека (1970). За результатами клініко-психопатологічного дослідження встановлено, що у досліджуваних групи 1 у 12 разів частіше спостерігалась норма, тоді як у досліджуваних групи 2 удвічі частіше спостерігається R53 та у 2,3 рази — F43.22. Тобто окреслювалась тенденція поступового поглиблення психопатологічного процесу при переході на наступний етап навчання. Також встановлено статистичну однорідність досліджуваних груп 1 та 2 стосовно типів особистості, що свідчить про вираженіший вплив саме зовнішніх чинників у генезі формування психопатологічних порушень. Отже, отримані результати підтверджують нагальну потребу розробки заходів профілактики, ранньої діагностики та корекції розладів адаптації іноземних здобувачів вищої освіти на різних етапах навчання.

This article is devoted to the personality traits of foreign students of higher medical education at various stages of their studies. The follow-up was carried out from 2019 to 2020. In the new took the fate of 154 foreign workers who were trained on the basis of the Dnipro State Medical University. In the field, at the stage of training, the stench was divided into two groups: foreign auditory trainees (group 1) and foreign health workers of 1-2 courses (group 2). The work used the method of a semi-structured clinical interview with a questionnaire specially developed by us and the method of "Accentuation of personality character and temperament" by Leonhard-Shmyshek (1970). According to the results of a clinical and psychopathological study, it was established that the norm was observed 12 times more often in subjects of group 1, while in subjects of group 2, R53 was observed 2 times more often and F43.22 was observed 2.3 times more often. That is, the tendency of the gradual deepening of the psychopathological process during the transition to the next stage of education was outlined. The statistical homogeneity of the studied groups 1 and 2 in relation to personality types was also established, which indicated a more pronounced influence of external factors in the genesis of the formation of psychopathological disorders. Therefore, the results obtained by us emphasize the need for the development of preventive measures, early diagnosis and correction of adjustment disorders of foreign students of higher education at various stages of education.

У вік масової глобалізації суспільства процес адаптації здобувачів вищої освіти набуває все більшої актуальності [1; 2]. До найбільш вразливої категорії серед них треба віднести здобувачів вищої медичної освіти, що приїхали навчатися з-за кордону [3].

Ряд чинників, як-от інтеграція у нове соціокультуральне середовище, проблеми поза навчальною діяльністю, великі обсяги досить складної інформації, нерідна мова викладання у поєднанні з розлукою з рідними та близькими виступають значущим підґрунтям для формування психоемоційних порушень [4; 5].

Успішність процесу адаптації залежить не тільки від сприятливих зовнішніх чинників, але й від психологічних властивостей особистості та рівня її розвитку. Крім того, саме від переважання окремих осо-

бистісних рис безпосередньо залежить поведінка, а також ставлення до навчання і згодом — до своєї обраної професії [6].

Однак, надмірне переважання окремих рис або акцентуації під впливом деяких фрустраційних обставин негативно відбивається на поведінці здобувача, його навчанні та інтеграції у нове соціокультуральне середовище [7]. Якщо чинник діє постійно на таку особу, та у неї наявний неадаптивний варіант копінг-стратегії, це неминуче призведе до формування розладів адаптації.

Проте слід розуміти, що акцентуація характеру — це не патологія, а крайній варіант норми. Водночас окремі риси особистості надмірно посилені, внаслідок чого виявляється вибіркова уразливість до деяких психогенних чинників при адекватній стійкості до решти [8].

Тобто акцентуації вказують на слабкі місця характеру, що відкриває перспективи для використання засобів психопрофілактики.

Метою цієї роботи є виявлення особливостей особистості іноземних здобувачів вищої медичної освіти на різних етапах навчання та їх вплив на формування розладів адаптації.

Дослідження проведено протягом 2019—2020 рр. У ньому взяли участь 154 іноземні здобувачі, що навчались на базі Дніпровського державного медичного університету. Усі етапи роботи проведені з дотриманням принципів біоетики відповідно до «Загальної декларації про біоетику та права людини» (ЮНЕСКО) та Гельсінської декларації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людей».

Розподіл на групи проводили залежно від етапу навчання. До групи 1 увійшли 110 слухачів підготовчого відділення, тривалість навчання яких на момент участі у дослідженні становила від одного до двох місяців; до групи 2 — 44 здобувачі 1, 2 курсів (тривалість навчання — від шести місяців до двох років).

Середній вік досліджуваних групи 1 становив 19,05 (± 0,2), групи 2 — 20,7 (± 0,3) років.

Критеріями включення у роботу були термін навчання у форматі *offline* тривалістю від одного місяця до двох років; не встановлено психічних та поведінкових розладів у анамнезі; без важкої соматоневрологічної патології; отримання усної та письмової згоди на проведення дослідження і корекційних заходів (якщо буде потреба).

У дослідження не залучали іноземних здобувачів, що навчались *online*, старше першого курсу (мова навчання — українська, російська), старше другого курсу (мова викладання — англійська). Це пов'язано з тим, що досліджувані, які навчались українською чи російською мовами, попередньо були слухачами підготовчого відділення, а тих, хто навчались англійською, — відразу зараховували на перший курс. З дослідження також було виключено здобувачів, що мали в анамнезі психічні та поведінкові розлади, важку соматоневрологічну патологію та тих, хто не надав письмову згоду на проведення дослідження чи виявив бажання припинити його на будь-якому етапі.

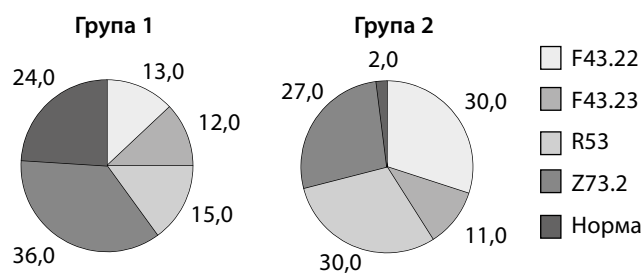
Для обстеження був використаний метод напівструктурованого клінічного інтерв'ю зі спеціально розробленою нами анкетой для визначення скарг та даних анамнезу [9]. З метою виявлення акцентуованих властивостей характеру та темпераменту використовували методіку «Акцентуації характеру та темпераменту особистості» Леонгарда — Шмішека (1970) [10]. Вона дає змогу зважати на акцентуації характеру під час навчання, консультування та профорієнтування, що дуже актуально у нашому дослідженні. Відповідно до цієї методіки, суму балів від 0 до 12 оцінювали як властивість не виражена, або немає акцентуацій особистості, 13—18 балів — середній ступінь виразності, або тенденція до акцентуацій особистості (ТАО), 19 і більше балів — ознака акцентуації особистості (АО).

Статистичне оброблення отриманих даних проводили за допомогою програмного продук-

ту Statistica v.6.1 (StatSoftInc., серійний номер AGAR909E415822FA).

За результатами проведеної роботи встановлено, що найчастішими скаргами у групі 1 виступали психічна стомлюваність (65,5 %), внутрішня напруга (52,7 %) та тривога (43,6 %), у групі 2 — фізична стомлюваність (90,9 %), слабкість (88,6 %) та психічна стомлюваність (84,1 %), тоді як провідним симптомом у групі 1 була тривога, а у групі 2 — астенія.

Базуючись на даних, що були отримані під час проведення клініко-психопатологічного дослідження, ми виявили такі нозологічні таксони, розподіл досліджуваних за якими наведений на рисунку.

Частота виявлення (%) нозологічних таксонів у досліджуваних груп 1 та 2

Примітка. F43.22 — «Розлади адаптації, змішана тривожно-депресивна реакція», F43.23 — «Розлади адаптації з переважанням порушень інших емоцій», R53 — «Нездужання та втома», Z73.2 — «Недостатність відпочинку та розслаблення»

Зокрема, стан без психічних розладів ми розцінювали як «Норма», Z73.2, або «Недостатність відпочинку та розслаблення» — як умовна норма і R53, або «Нездужання та втома» — як пограничний стан. Ознаки двох перших нозологічних таксонів потребували лише проведення психопрофілактики, тоді як R53 вже потребував проведення як психопрофілактичних заходів, так і психотерапевтичної корекції. F43, або «Розлади адаптації» були віднесені до патологічних станів, що потребували застосування усього комплексу заходів, як психопрофілактики, так і корекції (якщо є потреба — і медикаментозної).

Отже, аналізуючи отримані дані, ми встановили, що у досліджуваних групи 1 у 12 разів частіше спостерігалась «Норма», тоді як у досліджуваних групи 2 удвічі частіше спостерігається R53 та у 2,3 раза — F43.22. Хоча Z73.2 (група 1) у 1,3 раза перевищує показники групи 2, статистично значущої різниці між ними не виявлено, як і за F43.23. Тобто окреслюється тенденція до поступового поглиблення психопатологічного стану з переходом на наступний етап навчання.

Слід наголосити, що зазначені вище дані були отримані до проведення психопрофілактичних та корекційних заходів.

З метою виявлення особливостей особистості досліджуваних групи 1 та 2, а також їх впливу на формування психопатологічних порушень, були докладно проаналізовані дані, отримані під час досліджування за методикою «Акцентуації характеру та темпераменту особистості» Леонгарда — Шмішека (табл. 1).

Таблиця 1. Ступені виразності типів акцентуацій особистості у досліджуваних груп 1 та 2

Типи акцентуацій особистості	Група 1 (n = 110)			Група 2 (n = 44)			Відмінності між групами за критерієм $\chi^2 (p)$			
	Немає АО	ТАО	АО	Немає АО	ТАО	АО	Немає АО	ТАО	АО	
Акцентуації характеру	Демонстративний	39 (35 %)	60 (55 %)	11 (10 %)	12 (30 %)	30 (68 %)	2 (5 %)	0,33	0,12	*0,44
	Застряглий	40 (36 %)	63 (57 %)	7 (6 %)	14 (32 %)	25 (57 %)	5 (11 %)	0,59	0,96	*0,48
	Педантичний	76 (69 %)	29 (26 %)	5 (5 %)	28 (64 %)	16 (36 %)	—	0,43	0,22	*0,35
	Неврівноважений	81 (74 %)	28 (25 %)	1 (1 %)	32 (74 %)	11 (25 %)	1 (2 %)	0,91	0,95	*0,91
Акцентуації темпераменту	Гіпертимний	38 (35 %)	39 (35 %)	33 (30 %)	9 (20 %)	21 (48 %)	14 (32 %)	0,09	0,16	0,83
	Дистимічний	91 (82 %)	16 (15 %)	3 (3 %)	40 (91 %)	3 (7 %)	1 (2 %)	0,20	*0,30	*0,69
	Тривожний	79 (71 %)	27 (25 %)	4 (4 %)	25 (57 %)	15 (34 %)	4 (9 %)	0,07	0,23	*0,33
	Циклотимний	48 (44 %)	50 (45 %)	12 (11 %)	11 (25 %)	24 (55 %)	9 (20 %)	0,03	0,31	0,12
	Афективний	60 (55 %)	28 (25 %)	22 (20 %)	16 (36 %)	18 (41 %)	10 (23 %)	0,04	0,06	0,71
	Емотивний	30 (27 %)	60 (55 %)	20 (18 %)	13 (30 %)	22 (50 %)	9 (20 %)	0,78	0,61	0,75

Примітки. АО — акцентуація особистості; ТАО — тенденція до акцентуації особистості. * — За критерієм χ^2 з поправкою Йейтса. Відмінності між показниками достовірні при $p < 0,05$

Встановлено, що у досліджуваних групи 1 найпоширенішими тенденціями до АО є формування акцентуацій демонстративного, застряглого та емотивного типів; серед акцентуацій особистості: гіпертимний, афективний та емотивний типи. Тобто серед тенденцій до АО здебільшого спостерігались акцентуації характеру демонстративного та застряглого типів і меншою мірою — акцентуації темпераменту (емотивний тип). Натомість усі найпоширеніші АО були представлені лише у вигляді акцентуацій темпераменту. Це свідчить про переважання придбаних рис над генетично детермінованими серед ТАО і навпаки серед АО.

У досліджуваних групи 2 провідними тенденціями до АО були «демонстративний тип», «застряглий» та «циклотимний»; АО: «гіпертимний», «афективний», «емотивний» та «циклотимний». Як і у групі 1, серед тенденцій до АО переважали акцентуації характеру («демонстративний» та «застряглий» типи) над акцентуаціями темпераменту («циклотимний тип»). Аналогічно з результатами групи 1 усі провідні АО досліджуваних групи 2 були представлені лише у вигляді акцентуацій темпераменту. Тобто у досліджуваних групи 2, як і у групі 1, серед ТАО переважають придбані риси, тоді як серед АО — вроджені.

Ми також провели порівняльний аналіз ступенів вираженості типів акцентуацій особистості між досліджуваними груп 1 та 2. Хоча за провідними рисами «емотивний тип» (ТАО) та «циклотимний тип» (ТАО, АО) групи 1 та 2 мали відмінності, порівняльний аналіз між ними не показав достовірно значущої різниці. Більш того, статистично значуща різниця не виявлена у випадку ТАО та АО за жодним із перелічених у методиці типів акцентуацій. Лише коли

немає АО, статистично вищі значення були виявлені у досліджуваних групи 2 за циклотимним та афективним типами.

Надалі ми проаналізували середні значення (Me) показників за типами акцентуацій у досліджуваних обох груп (табл. 2).

Таблиця 2. Середні значення (Me) показників за типами акцентуацій у досліджуваних груп 1 та 2

Типи акцентуацій особистості	Група 1 (n = 110)	Група 2 (n = 44)	Відмінності між групами		
			U-критерій Манна — Уїтні	p	
Акцентуації характеру	Демонстративний	14 (12; 16)	16 (12; 18)	2606,5	0,46
	Застряглий	14 (12; 16)	14 (12; 16)	2438	0,94
	Педантичний	12 (10; 14)	12 (10; 14)	2511,5	0,71
	Неврівноважений	9 (6; 15)	10,5 (9; 15)	2597	0,48
Акцентуації темпераменту	Гіпертимний	15 (12; 21)	18 (15; 21)	2824,5	0,11
	Дистимічний	9 (6; 12)	9 (6; 12)	2704,5	0,26
	Тривожний	12 (6; 15)	12 (5,25; 15,75)	2619	0,43
	Циклотимний	15 (12; 18)	15 (14,25; 18)	2840	0,09
	Афективний	12 (12; 18)	18 (12; 19,5)	2877,5	0,07
	Емотивний	15 (12; 18)	15 (12; 18)	2525,5	0,67

Примітка. Дані наведено у вигляді: Me (Q₁; Q₃), де Me — медіана; Q₁; Q₃ — верхній та нижній квантили

За результатами дослідження медіан достовірно значущої різниці не виявлено за жодним зі складників шкал.

Це дало змогу у сукупності з попередніми даними зробити висновок про статистичну однорідність особистісних характеристик у досліджуваних груп 1 та 2.

Підсумовуючи отримані результати, можна окреслити тенденцію поступового поглиблення психопатологічного процесу при переході на наступний етап навчання. Водночас треба зазначити, що у зв'язку з статистичною однорідністю досліджуваних вибірок за ТАО та АО, можна вважати більш вираженим вплив саме зовнішніх чинників у генезі формування порушень адаптації у досліджуваних групи 2, на відміну від групи 1. Зокрема, для групи 1 провідними чинником формування розладів адаптації передусім виступав «соціокультуральний шок» (переїзд до нової країни, пристосування до нової культури, зміна звичного укладу життя, відрив від родичів та близьких, інша мова викладання, зміна клімату, харчування тощо). Водночас слухачі підготовчого відділення лише вивчали іншу мову. Їх режим педагогічного навантаження був дозований, одним викладачем, в одному корпусі біля місця їх проживання. Натомість досліджуваним групи 2 потрібно було засвоювати великі обсяги досить складної інформації вже за своїм фахом. До того ж мова викладання відрізнялась від їх рідної. Це змушувало здобувачів витратити більше часу на освоєння потрібного матеріалу, що у свою чергу призводило до зменшення часу на відпочинок, а подекуди і на сон. Отже, отримані результати підтверджують нагальну потребу у розробленні заходів профілактики, ранньої діагностики та корекції розладів адаптації іноземних здобувачів вищої освіти на різних етапах навчання.

Аналіз отриманих даних дав змогу зробити такі висновки:

1. За результатами проведеної роботи виявлена тенденція поступового поглиблення психопатологічного процесу при переході на наступний етап навчання.

2. Встановлено статистичну однорідність досліджуваних груп 1 та 2 стосовно типів особистості, що свідчить про вираженіший вплив саме зовнішніх чинників у генезі формування психопатологічних порушень.

3. Отримані нами результати підтверджують потребу у розробці заходів профілактики, ранньої діагностики та корекції розладів адаптації іноземних здобувачів вищої освіти на різних етапах навчання.

Список літератури

- Zorach I. A. Adjustment to higher education among students with mental health disorders / Inbar Aharoni Zorach, Orly Lipka // Higher education research & development. 2022. P. 1—17. DOI: <https://doi.org/10.1080/07294360.2022.2052815>.
- Lung F.-W. The premorbid personality in military students with adjustment disorder / For-Wey Lung, Fei-Yin Lee, Bih-Ching Shu // Military psychology. 2006. Vol. 18, no. 1. P. 77—88. DOI: https://doi.org/10.1207/s15327876mp1801_5.
- Adjustment disorders in international students studying in English during a pandemic / I. V. Leshchyna, Yu. O. Asieieva,

O. V. Vasylieva [et al.] // Revista amazonia investiga. 2021. Vol. 10, no. 48. P. 200—208. DOI: <https://doi.org/10.34069/ai/2021.48.12.21>.

4. Никоненко Ю. П. Психологічні чинники порушення адаптації у студентів ВНЗ // «Досвід особистості: теорія і практика»: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ніжин, 27—28 лютого 2020 р.). Ніжин, 2020. С. 181—185. URI: http://www.ndu.edu.ua/storage/2020/zbrn_9_conf.pdf.

5. Podolska L. V., Quality of life of foreign students of higher medical education with adjustment disorders / L. V. Podolska, T. Y. Shusterman, L. M. Yuryeva // Bulletin of problems biology and medicine. Issue 4 (167), 2022. P. 204—209. DOI: <https://doi.org/10.29254/2077-4214-2022-4-167-204-209>.

6. Interpersonal problems and acculturative stress over time among Chinese international students from mainland China and Taiwan / [Qi, W. (G.), Wang, K. T., Pincus, A. L., & Wu, L. Z.] // Asian american journal of psychology. 2018. Vol. 9, no. 3. P. 237—246. DOI: <https://doi.org/10.1037/aap0000119>.

7. Снявська Н. Я. Визначення типу особистості студентів-медиків як адаптаційного потенціалу для формування майбутніх лікарів // Наукові записки міжнародного гуманітарного університету. 2022. С. 213—233. DOI: <http://ir.libraryndu.com/handle/123456789/4472>.

8. Киричук В. С. Взаємозв'язок типів психологічного захисту і акцентуацій характеру у студентів: автореферат, магістерська робота; Чорноморський національний університет імені Петра Могили. Миколаїв, 2020. 15 с. DOI: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/922>.

9. Clinical validity and intrarater and test-retest reliability of the Structured Clinical Interview for DSM-5 — Clinician Version (SCID-5-CV) / Flávia L. Osório, Sonia Regina Loureiro, Jaime Eduardo C. Hallak [et al.] // Psychiatry and Clinical Neurosciences. 2019. Vol. 73, no. 12. P. 754—760. DOI: <https://doi.org/10.1111/pcn.12931>.

10. Schmiechek H. Fragebogen zur Ermittlung akzentuierter Persönlichkeiten // Psychiatrie, Neurologie und medizinische Psychologie. 1970. Vol. 22, no. 10. P. 378—381.

References

- Inbar Aharoni Zorach & Orly Lipka (2022) Adjustment to higher education among students with mental health disorders. *Higher Education Research & Development*. DOI: [10.1080/07294360.2022.2052815](https://doi.org/10.1080/07294360.2022.2052815).
- For-Wey Lung, Fei-Yin Lee & Bih-Ching Shu (2006) The Premorbid Personality in Military Students With Adjustment Disorder. *Military Psychology*. 18:1, 77-88, DOI: [10.1207/s15327876mp1801_5](https://doi.org/10.1207/s15327876mp1801_5).
- Leshchyna, I. V., Asieieva, Yu. O., Vasylieva, O. V., Strelnikova, I. M., & Kovalska N. A. (2021). Adjustment disorders in international students studying in English during a pandemic. *Amazonia Investiga*, 10(48), 200-208. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.48.12.21>.
- Nykonenko Yu. P. Psykhoholichni chynnyky porushennia adaptatsii u studentiv VNZ. «Dovid osobystosti: teoriia i praktyka»: zbirnyk materialiv Ikh Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii (m. Nizhyn, 27—28 liutoho 2020 r.). Nizhyn, 2020. S. 181—185. URI: http://www.ndu.edu.ua/storage/2020/zbrn_9_conf.pdf. (In Ukrainian).
- Podolska L. V., Shusterman T. Y., Yuryeva L. M. Quality of life of foreign students of higher medical education with adjustment disorders. *Bulletin of problems biology and medicine*. Issue 4 (167), 2022. P. 204—209. DOI: <https://doi.org/10.29254/2077-4214-2022-4-167-204-209>.

6. Qi, W. (G.), Wang, K. T., Pincus, A. L., & Wu, L. Z. (2018). Interpersonal problems and acculturative stress over time among Chinese international students from mainland China and Taiwan. *Asian American Journal of Psychology*, 9(3), 237–246. <https://doi.org/10.1037/aap0000119/>

7. Syniavska N. Ya. Vyznachennia typu osobystosti studentiv-medykiv yak adaptatsiinoho potentsialu dlia formuvannia maibutnikh likariv. *Naukovi zapysky mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. 2022. S. 213—233. <http://ir.library.nmu.com/handle/123456789/4472>. (In Ukrainian).

8. Kyrychuk V. S. *Vzaiemoz'iazok typiv psykhologichnoho zakhystu i aktsentuatsii kharakteru u studentiv : avtoreferat, mahisterska robota ; Chornomorskyi natsionalnyi universytet imeni Petra Mohyly. Mykolaiv, 2020. 15 s.* <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/922>. (In Ukrainian).

9. Flávia L. Osório, Sonia Regina Loureiro, Jaime Eduardo C. Hallak et al. Clinical validity and intrarater and test-retest reliability of the Structured Clinical Interview for DSM-5 — Clinician Version (SCID-5-CV). *Psychiatry and Clinical Neurosciences*. 2019. Vol. 73, no. 12. P. 754–760. <https://doi.org/10.1111/pcn.12931>.

10. Schmieschek H. Fragebogen zur Ermittlung akzentuierter Persönlichkeiten. *Psychiatrie, Neurologie und medizinische Psychologie*. 1970. Vol. 22. No. 10. S. 378–381.

Надійшла до редакції 3.02.2023

Відомості про авторів:

ПОДОЛЬСЬКА Людмила Володимирівна, аспірант кафедри психіатрії, наркології і медичної психології Дніпровського державного медичного університету, м. Дніпро, Україна; e-mail: ludmilapodolska1@gmail.com

ЮР'ЄВА Людмила Миколаївна, доктор медичних наук, професор кафедри психіатрії, наркології і медичної психології Дніпровського державного медичного університету, м. Дніпро, Україна; e-mail: Inyuryeva5@gmail.com

Information about the authors:

PODOLSKA Liudmyla, Postgraduate Student of the Department of Psychiatry, Narcology and Medical Psychology of the Dnipro State Medical University, Dnipro, Ukraine; e-mail: ludmilapodolska1@gmail.com

YURYEVA Lyudmyla, Doctor of Medical Sciences, Professor of Department of Psychiatry, Narcology and Medical Psychology of Dnipro State Medical University, Dnipro, Ukraine; e-mail: Inyuryeva5@gmail.com